

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK *

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:
za celo leto K 40.-
za polleta K 20.-
za četrt leta K 10.-
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 R
Uredništvo in uprava
Kopitarjeva ulica št. 6
Uredn. telefon št. 50.

Izgredi ob Wilsonovem odhodu.

LDU New York, 3. julija. (Dun. KU. — Brezžično.) Pariški poročevalci newyorških listov javljajo o nemirih, ki so se vršili po ulicah v Brestu o priliki Wilsonovega odhoda. Ves Brest je prepojen z boljševidnim, močno protiamerikanskim duhom. Anarhistični francoski agenti so se zvezali z enakomiselnimi Američani, pohajali po mestnih ulicah in kričali: Doli s Clemenceaum! Doli z vladol! V pristanišču je snel od drhali najhujškan civilist z nasipa ameriškano zvezno zastavo, jo raztrgal in pohodil. Drhal je napadla več Ameri-

čanov, ki so bili prisotni, in je nekatere ubila. 12 Američanov in 10 Francozov je bilo tako poškodovanih, da so jih morali odpeljati v bolnico. Nekateri so bili smrtno ranjeni, trije so že umrli. Položaj je jako resen. Ljudstvo še ni pomirjeno in more priti vsak trenotek do novih izgrediv. Proti dvema bataljonoma ameriške vojaške policije se je postavil kar cel francoski polk. Dopusti za ameriške mornarje so ustavljeni. V pristanišču nastanjene ameriške čete ne smejo zapustiti svojega taborišča.

Draginjski nemiri v Italiji.

LDU Lugano, 3. julija. O nemirih vsled draginje v Italiji poroča med drugim »Il Secolo« iz Forlija: Boj proti draginji je povzročil na tukajšnjem živilskem trgu resne dogodke. Ker so se prekupčevalci branili znižati cene, so ljudje uničili vsa živila in živila pripravljena za prodajo, kakor ribe, jajca, zelenjavo in sadje. Vsled tega so trgovci zaprli svoje trgovine in delavstvo je proglasilo splošno stavko, v znak protesta proti draginji živil. Sindaco (župan) je izdal oklice, v katerem pozivlja prebivalstvo, naj ohranijo mir in red, a hkrati ukazuje, da se morajo znižati cene najpotrebnejših živil na polovico dosedanje

cene. Oklic prepoveduje nadalje izvoz pridelkov v druge občine in zahteva, da morajo producenti prinesiti svoje pridelke na trg pod pretinjo, da jih bodo sicer rekvirirali.

LDU. Berlin, 4. julija. (DKU.) »Lokalanzeiger« javlja iz Lugana: Nemiri v Italiji, ki jih je povzročila draginja, se vedno bolj razširjajo. Forli so zasedle kavalerijske in infanterijske čete. Plenilci so znesli blago v vrednosti 8 milijonov v delavsko zbornico in so prodali za polovično ceno. Delavske zbornice prevzemajo voditeljstvo in zahtevajo od ljudstva disciplino. Poroča se, da so izbruhnili v Torre (pri Neaplju) resni nemiri. V Genovi stavka 5000 kovinskih delavcev.

Tusar predsednik češke vlade.

LDU. Praga, 4. julija. (ČTU.) Listi poročajo: V včerajšnji seji koaliranih strank se je v pozni nočni uri sklenilo, da prevzame poslanik Tusar predsedstvo v bodoči vladi. Ta sklep se danes dopoldne naznani pred-

sedniku dr. Masaryku. Tusar je že povabil narodne demokrate in ljudsko stranko k razgovoru. Svehla ostane minister za notranja dela.

Demobilizacija v Ameriki.

LDU. Washington, 4. julija. (DunKU.) Vojno ministrstvo je določilo demobilizacijo

ameriške armade na 20. septembra, in sicer na mirovno stanje 233.000 mož.

Nemška Avstrija potrebuje podpore entente.

LDU. Lyon, 5. julija. (Brezžično.) Kakor brzojavlja svojemu listu dunajski poročevalec »Tempta«, je nemško-avstrijski državni tajnik za zunanje stvari dr. Bauer imel v sredo na kongresu delavskih svetov govor, kjer je izvajal, da mala in gospodarsko uničena Nemška Avstrija ne more obstojati drugače, kakor z

dovoljenjem in s podporo entente. Nemško-avstrijska vlada da se mora zato odreči vsaj začasno priklonitvi k Nemčiji, ker nima dovolj moči, da bi izvršila to združenje proti volji entente. Dr. Bauer je poudarjal, da je glavna stvar ohranitev enotne proletarske fronte.

Mirovni pogoji za Nemško Avstrijo.

LDU. St. Germain, 4. julija. (DKU.) Na vprašanje državnega kanclerja dr. Rennerja je zagotovil generalni tajnik Dudastu, da je ententa odločena pogajanja v kar najkrajšem

roku dokončati. Odstavki mirovne pogodbe, ki še manjkajo, zlasti finančne določbe, so že skoro gotovi in jih prejme mirovna konferenca prihodnje dni.

Proslava ameriške neodvisnosti v Belgradu.

LDU. Belgrad, 4. julija. Povodom današnje proslave ameriške neodvisnosti je bil pri tukajšnjem ameriškem poslanstvu ob 11. uri slovesen sprejem. Poslanika je pozdravil v

prestolonaslednikovem imenu dvorni maršal polkovnik Domjanovič, v imenu kraljevske vlade podpredsednik dr. Korošec, v imenu narodnega predstavništva dr. Pavlovič z ne-

katerimi narodnimi poslanci, v imenu vojske zastopnik vojvode Mišića polkovnik Kalafunović in v imenu pravoslavne cerkve metropolit Dimitrije. Poleg teh osebnosti so čestitali ameriškemu poslaniku tudi vojni minister general Hadžić z načelnikom vojnega ministrstva polkovnikom Jovanovićem, pomočnik ministra za zunanja dela Gavrilović, načelniki zavezniških vojni misij in zastopnik ameriške kolonije. Zvečer se vrši pri ameriškem poslanstvu zabava, na katero so povabljeni člani ameriške kolonije in več naših uglednih osebnosti.

Vprašanje Tirolske.

LDU. Innsbruck, 4. julija. (DunKU.) Deželna skupščina je sprejela v svoji seji izjavo v kateri zahtevajo tri stranke, da se ohrani enotnost in samoodločba dežele. Tozadevni sklepi so bili sprejeti soglasno.

LDU. Bern, 4. julija. (DunKU.) Angleški časopisi priobčujejo razglas, ki ga je podpisala vplivna osebnost in ki govori v prilog nemški južni Tirolski.

LDU. Inmost, 4. julija. (DKU.) Deželna skupščina je izrazila željo, da se tirolski zastopniki, potem ko dospo dopolnili mirovni pogoji, zopet dopuste k mirovnim pogajanjem v St. Germain.

Mirovna pogodba z Bolgarijo.

LDU. Pariz, 4. julija. (Brezžično.) Mirovna pogodba z Bolgarijo se pospešuje in bo v kratkem izdelana. Svet četverice je sprejel številne nove določbe glede mej sosednjih držav.

Vprašanje Besarabije.

LDU. Lyon, 5. julija. (Brezžično.) V četrtke popoldne so se sestali v ministrstvu za zunanje stvari zastopniki peterih velesil Amerike, Anglije, Francije, Italije in Japonske. Predmet posvetovanja je bilo vprašanje Besarabije. Zaslšana sta bila tudi rumunski ministrski predsednik Bratianu in zastopnik Kolčakove vlade Maklakov. Znano je, da je admiral Kolčak izrazil gotove pomisleke proti priklonitvi te pokrajine Rumuniji. Zaslšanje rumunskega ministrskega predsednika in Maklakova je imelo namen, omogočiti vrhovnemu svetu zaveznikov čim najjasnejšo sodbo o besarabskem vprašanju.

Zbližanje med Rumunijo in Italijo.

LDU. Bukarešta, 4. julija. (ČTU.) Rumunski tiskovni urad poroča: Sklepi pariške konference so povzročili vidno zblizanje med Italijo in Rumunijo. Nemara bodeta obe državi sklenili posebno konvencijo. V zvezi s tem dospe tekom tedna rumunski poslanik v Rimu Lahovari v Bukarešto.

Nemčija in Nemška Avstrija.

LDU. Nauen, 4. julija. (Brezžično.) Povodom prevzetja vodstva zunanjega ministrstva je minister za zunanje zadeve Herman Müller poslal nemško avstrijskemu državnemu taj-

diku za zunanje zadeve dr. Bauerju brzoavko, kjer ga v tem svojstvu prijateljsko pozdravlja in izraža upanje, da bosta obe državi skupno nastopali za procvit nemškega naroda. Dr. Bauer mu je odgovoril, da bo Nemška Avstrija vsikdar zastopala interese nemškega naroda. Zunanja politika se bo gibala vedno v smeri, da se nemški narod opomore iz položaja, v katerega ga je spravil svetovni imperalizem.

Mirovni posvet.

LDU Pariz, 5. julija. (Brezžično.) Zaradi proslave ameriškega narodnega praznika (Independence day) ni imel vrhovni svet alirancev danes nobene seje. Pri jutrišnji seji bo razpravljala o usodi Ogrske. Pri včerajšnjem sestanku vrhovnega sveta zaveznikov so se glasom lista »Petit Journal« zastopniki velesil pečali z italijanskimi zahtevami v Mali Aziji. »Petit Parisien« pravi, da so se pri tej priliki dotaknili tudi jadranskega vprašanja, dočim trdi »Action Française«, da so v omenjeni seji razpravljali samo o razmerju Italije do drugih velesil in o njenem splošnem položaju brez ozira na posamezna pereča vprašanja.

LDU Lyon, 5. julija. (Brezžično.) »Temps« poroča o stanju poslov mirovne konference: Alirane in asociirane vlade so trdno odločene, zagotoviti z vsemi sredstvi takojšnjo izvršitev mirovne pogodbe, v kolikor se nanaša na Poljsko. V soboto popoldne se bo sestala k seji komisija za izvršitev teritorialnih in političnih klavzul mirovne pogodbe. Komisiji načeljuje Andre Tardieu. — V petek zjutraj je zborovala medzavezniška komisija za zvezo narodov. Razpravljala je o odgovoru na noto nemško-avstrijske delegacije o zvezi narodov. V petek popoldne je imela sejo komisija za proučevanje problemov, ki se nanašajo na novo nastale države. Pečala se je v prvi vrsti z vprašanjem varstva manjšin. Takozvana balistična komisija, ki je tudi zborovala v petek popoldne, se je bavila s prehrano pokrajin ob Baltičkem morju, kakor tudi s težkočami, ki so jih povzročile tem deželam nemške čete.

Izvoz iz Amerike.

LDU Pariz, 5. julija. (Brezžično.) Iz Washingtona poročajo: Ameriški departement za trgovino javlja, da se je meseca maja 1919 izvozilo iz Zedinjenih držav blaga za 606 milijonov dolarjev.

Poštna zveza z Nemško-Avstrijo.

LDU Pariz, 4. julija. (DunKU.) Francoška poštna uprava razglasa, da je poštna zveza z Nemško Avstrijo zopet prosta.

Odprava naslovov.

LDU Berlin, 4. julija. (DunKU.) Pruska deželna skupščina je sprejela predlog, ki se tiče odprave naslovov in redov.

Hindenburg.

LDU Nauen, 4. julija. (Brezžično.) General-feldmaršal von Hindenburg, ki je še nedavno temu zaprosil, naj se odpusti, čim se sklene mir, je v četrtek zapustil Kolberg. Ob tej priliki je poslal ministrski predsednik general-feldmaršalu von Hindenburgu nastopno brzojavko: V imenu državne vlade izrekam Vam ponovno našo trajno hvaležnost za vse Vaše delo v prid domovine. V dnevih sile ste bili poklicani, v dnevih še hujske sile končujete svojo nalogo. Mi, ki nas sili dolžnost, da vztrajamo na svojih mestih, želimo vedno slediti Vašemu vzoru v načinu, kako ste stali svoje dolžnosti napram domovini, nego osebna čuvstvovanja in naziranja.

Iz pokrajine.

k Komisije za preživljanje. Prejeli smo: Splošno znano so te komisije že v stari Avstriji zanemarjeno in na polžev način delovale. Ta krivda pa se je zvrčala na uradništvo razsule Avstrije. Kdo pa je vendar kriv, da se tudi sedaj v Jugoslaviji tozadevne prošnje kar po več mesecev zavlakujejo in kadar se reši, se reši površno. Nekatere točke prošenj pa komisija preskoči kakor zajec jarek. Ker so pri teh komisijah tozadevne reklamacije brezuspešne, je vprašati javno, če je treba tudi v Jugoslaviji prav poštene metle, da se taka površnost odpravi. Nujno potrebno je, da se take iz raznih potrebušnjakov obstoječe komisije in uradniško osebe, ki bede revnejših slojev ne poznajo ali poznati nočejo, s točnejšimi in vestnejšimi člani nadomesti, ki naj bi se zanimali za tozadevne posle, ne pa postranske stvari. Merodajni krogi naj že vendar poskrbijo, da se tako zavlakanje in pridrževanje prispevka, kateri je v naprej, ne pa za več mesecev poznej plačljiv, odpravi. Ako se take razčrtnje ne rešujejo strankarsko, je sklepati, da se pri teh komisijah nahajajo skladišča, polna nerečenih spisov.

k Žiri. Šolska prireditel, ki se je vršila 22. junija in ponovila 29. junija 1919 je jako lepo uspela. Navzoče občinstvo je bilo s prireditelji več kot zadovoljno. Dobiček, ki se uporablja za nabavo nove šolske zastave, znaša 621 kron.

k Predsednik društva orožniških vpokojencev SHS za slovensko ozemlje v Ljubljani vabi svoje somišljenike na sejo, ki se vrši v nedeljo dne 13. julija 1919 ob 16. uri popoldne v restavraciji »Novi svet« v Ljubljani. Dnevni red: 1. Dopis društva državnih uslužbencev kraljevstva SHS za slovensko ozemlje v Ljubljani. 2. Dopis člana Jakob Kozjeka. 3. Sprejetje priglasenih članov. 4. Slučajnosti.

k Mestna trgovska šola v Celju. Vpisovanje v dvorazredno deško trgovsko šolo in pripravljalni letnik, ter v dvorazredno deklisno trgovsko šolo za šolsko leto 1919/20 se vrši 16. in 17. septembra 1919 od 9. do 12. ter od 15. do 17. ure. Pojasnila (pismena ali ustmena) o sprejemu, stanovanju, preskrbi i. dr. daje — Ravnateljstvo.

k Toča vsoteški župniji. V četrtek, dne 3. julija je toča pobila po soteški župniji v vaseh Soteska in Drenje. Padala je kot oreh debela od 11. do 12. ure. Škoda je posebno velika na trti in žitu. Zadela je deloma tudi Vel. Lipovec v ajdovski župniji.

k Toča je v četrtek, dne 3. t. m., močno potolkla velik del semiške župnije. Padala je silno debela in napravila ogromno škodo, zlasti v Rožnem dolu, na Pribišju, Hribu, Brezju, Podrebru in sosednih vaseh. Prosimo merodajne činitelje pomoči.

k Radovica na Belokranjskem. Dne 3. julija popoldne ob 1. uri so se pridrvili pogubonosni oblaki preko Gorjancev. Dasiravno ni bila velika vročina in je delj časa že deževalo, se je naenkrat vsula strašno debela toča, še debelejša, kakor gramoz, s katerim ceste sipljejo. Uničeno je vse. Ljudstvo zbegano, boso in skoraj nago tava okoli in ne ve, kaj početi. Zaloge živil so pošle. Ječmen, prvo žito, katero reši ljudstvo, da od gladi ne pogine, je z vsem drugim v zemljo zabiti. Kaj bo pa prihodnje leto? Vlada SHS, ako nam takoj ne priskoči na pomoč, poginemo gladni, bosi in nagi.

k Najdeno okostje. Sirar Jakob Šest iz Studora, občina Srednja vas je tamkajšnji orožniški postaji naznanil, da je v Ukani pri Zlatorogu v hribu takozvani »Podgrad« našel človeško okostje. Na lice mesta došla orožniška patrula je dognala, da je po zunanosti soditi, bilo to okostje kakega pred več leti ponesrečenega vojaka, ki je v tamkajšnje ska-

lovje zašel in se ubil, kar je soditi po ostalih čevlji in trohneli obleki. Okostje so pokopali na vojaškem pokopališču pri »Zlatorogu«.

k Ukradene klobase in nakup sumljivega blaga. Franc Pirc in Ivan Bizjak sta ukradla iz vlaka, ko je odpeljal iz Laz, 1 zaboj klobas. Bizjak je skočil na vlak in je vrget zaboj doli. Pirc ga je pobral, zidar Anton Marinčič, ki je to videl, je pa odpeljal zaboj. Klobase so razprodajali tudi Andrej Marn, Anžič in tudi Helena Kovač je dobila 10 klobas. Pirc je pravi postopač, ki je v svoji delavski knjižici popravil svoje rojstno leto 1899 v 1900, da bi mu ne bilo potrebno odriniti k vojakom. Dalje sta Pirc in Martin Gostinčar kupila, kakor pravita, 5 žakljev moke od laških vojakov, ki so jo prodajali za kure in jajca. Končno sta pa Pirc in Gostinčar vzela več žakljev moke, ki so ležali na progi, ko se je odpeljal neki vlak z živili. Sodišče je prisodilo za opisane tavnine Pircu 6 mesecev težke ječe in 50 kron globe radi nakupa sumljivih reči, Bizjaku 6 mesecev, Marinčiču 1 mesec težke ječe, Andreju Marnu 14 dni težke ječe, Heleni Kovič 3 tedne težke ječe, Gostinčarju 3 mesece težke ječe in 50 kron globe.

k Centralna uprava, podružnica v Ljubljani išče 4 osebe, vsaj deloma vešče angleškega jezika, kot spremljevalce transportov iz Poljske republike v Slovenijo. Prosilci se morajo takoj javiti ter najpozneje v ponedeljek 7. t. m. zjutraj nastopiti službo. Služba je začasna, plača po dogovoru. (V poštev bi prišli ljudje, ki so prej živeli v Ameriki, n. pr. delavci, mornarji itd.)

Iz Ljubljane.

I Umrl je danes zjutraj v deželni bolnici gsp. Anton Jeglič, prvi nadpaznik v prisilni delavnici in ljubljanski občinski svetnik. Pogreb bo jutri, v nedeljo, ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice. N. p. v. m.

I Mlada, čudežno izborna srbska umetnika Milan in Dušan Jovanovič prireditelja v ponedeljek, dne 7. julija zvečer ob 20. uri v Unionski dvorani na mnogostransko od občinstva izraženo željo še drugi koncert s posvsem novim sporedom. Vstopnice se dobivajo od sobote opoldne naprej v trafiki v Prešernovi ulici 54.

I II. koncert Jovanovičev v Glasbeni Matici. Spored II. koncerta bratov Milana in Dušana Jovanoviča v ponedeljek, dne 7. julija 1919: I. del 1. Paganini: Koncert (D-dur). 2. a) Čajkovskij: Chanson triste. b) Mozart: Menuett. c) Handel: Menuett. 3. Wieniawski: Souvenir de Moscou. II. del 4. Sarasate: Carmen. Fantazija. 5. Vieuxtemps: Balade in Polonaise. 6. Ševčik: Fantazija.

I »Filatelistični klub za Slovenijo« v Ljubljani se je ustanovil. Gospodje in gospe, ki želijo pristopiti k temu klubu, kateri jim nudi priliko si pridobiti po ceni pismene znamke, naj izvolijo svoj pristop pismeno prijaviti t. č. tajniku Miroslavu Černe v Ljubljani. Gruberjevo nabrežje 16. Vsak član kluba je obenem tudi član hrvatskega filatelističnega društva, ter dobiva kot strokovni list »Jugoslovanskega filatelista«. — Odbor.

I Zalosten položaj vpokojencev, invalidov, vdov in sirot juž. žel. Prejeli smo: Še enkrat in zadnjič se oglasimo v javnosti in vprašamo, kaj bo vendar z nami. Trkali in prosili smo že vse povsodi, a kaj smo dosegli, da se nam ta bedni položaj vsaj nekoliko izboljša? V petih letih te hude draginje smo dosegli, da je uprava juž. žel. zraven pokojnine v dveh obrokih izplačala enim 160 in drugim 200 kron podpore; to je bilo vse kar smo dosegli. Predstavite si invalide, kateri so za vsako službo nesposobni in jih je veliko s štirimi ali še več otroci, ki še obiskujejo šolo, in pa starčke, ki komaj lezejo okrog, kako naj si eni ali drugi še kaj prislužijo, da bi lažje izhajali? Do se-

Jaj smo delali dolgove, kaj pa sedaj, ko nam nihče več ne zaupa in kako bomo mi naše dolgove poravnali, to nas hudo skrbi. Naša uprava ima trdo srce in zaprta ušesa; prosili smo tudi naše stanovske tovariše, kateri še opravljajo službo, naj bi nam pomagali, da vendar dosežemo vsaj polovično draginjsko doklado njim enako ali vse prošnje so bile zastoj. Še en korak storimo, predno umremo lakote. Obračamo se s ponižno prošnjo na gospode poslance v državnem predstavništvu v Belgradu, naj nam blagovolijo priskočiti na pomoč in izposlovati draginjsko doklado in nas rešiti. Obenem prosimo gospode poslance, da se vsem vpokojencem brez razlike, katerega leta da je bil kateri umirovljen enakomerno uredi pokojnino. S trdnim zaupanjem gledamo na naše gospode poslance v Belgradu in prosimo hitre pomoči, za kar jim bomo zelo hvaležni.

I Ljubljanska pošta. Če vržeš pismo v poštni nabiralnik glavne pošte v Prešernovi ulici ob 9. uri zjutraj, je dostavljeno drugi dan zjutraj, oziroma dopoldne in ne šele tretji dan kakor bi kdo mislil. Kaj takega bi človek iti v Azijo ne pričakoval. V vseh kulturnih mestih sveta je naznanjeno, ob kateri uri se pobira pošta iz nabiralnikov; mi bi v svoji skromnosti želeli to vsaj pri nabiralniku na glavni pošti. Na vsak način bi bilo dobro, da se pisma ne pobirajo 1 dan pred raznašanjem.

I Zakaj je to dobro? Tistih 5 mladotnih fantov, ki so jih pripeljali vklejane in ostro zastražene pred poroto zaradi znane tatvine pri Oblaku na Vrhniki, so zato tako stražili, ker so nameravali, kakor smo poizvedeli, iz preiskovalnega zapora pobegniti, kar bi se jim bilo posrečilo, da jih ni izdal neki sotovariš, katerega niso marali »odrešiti«, češ da je preneumen. Sicer je pa eden oproščenih fantov že zopet včeraj poslušal porotno razpravo.

I Kdo je bil? V cvetnem tednu sem v Ljubljani pred dolenskim kolodvorom zamejela z neko kmečko žensko, ki se je pripeljala z vlakom ob 9. uri dopoldan za 70 jajc in 2 kg masla šest metrov črnega klota (dva kosa po tri metre). Nujno bi rabila ime te ženske, ker bi se s tem rešila velike preteče nesreče. Globoko hvaležna ji ostanem, če mi ona sama ali pa kdo njenih domačih nemudoma javi njeno ime in natančen naslov. Julijana Zibert, Sp. Šiška, Maurerjeva ul. št. 213.

I Zaradi gladkorja. Pred deželnim sodiščem je bila te dni razprava proti Alojziju Lipičerju, ki stanuje v železniških vozovih. Nekega dne sta prišla dva srbska vojaka, ki sta zahtevala, da naj spravi pet vreč sladkorja. Izpočetka se je branil, a zbal se ju je in je spravi sladkor. Ko je pa poizvedoval policijski agent po nekem ukradenem usnju, je Lipičer celo zadevo naznanil agentu in so agnosčili dotična vojaka. Sodišče je Lipičerja soudeležbe pri tatvini oprostilo, ker je spravi sladkor iz strahu.

I Rezanje tapet v železniškem vozu. Ivanu Robiču je prisodilo deželno sodišče en teden, Lovrencu Travnu pa 14 dni zapora. Ko sta na glavnem kolodvoru za Žitni prometni zavod skladala žito, je pričelo deževati. Vedrit sta šla v železniški voz, kjer sta pričela rezati tapete. Pri njihovem delu ju je zasačil in nato izročil pravici nadrevident Potočnik.

I Koliko je vreden dolar? Mladoletni F. U. je služil pri neki banki in ukradel iz zavrtkov 35 dolarjev, katere je nesel materi in ji rekel, da jih je našel pred pošto. Mati je zamenjala dolarje pri neki banki, kjer so ji dali 805 kron, dasi je bil po takratnem kurzu vreden dolar 23 kron in je znašala torej vrednost dolarjev 935 kron. Deželno sodišče je prisodilo fantu zaradi hudodelstva tatvine 3 letne ječe, njegovi materi pa 10 dni ječe, ker si je prilastila najdeno nad 400 kron vredno stvar.

Izpred ljubljanske porote.

Detomor.

Marija Brodar se danes zagovarja pred ljubljansko poroto, ker je obdolžena hudodelstva detomora. Njen mož živi že sedem let v Ameriki. Zadnja štiri leta sploh ni dobila nobenega poročila od njega. Brodarjeva obdeluje v Brezniku zadolženo posestvo in preživlja dvoje zakonskih otrok v starosti 6 do 8 let. Pri delu ji je pomagal možev brat France. Med njima je nastalo razmerje, ki ni bilo brez posledic. Brodarjeva je letoš dne 26. marca ob treh zjutraj porodila dobro razvitega dečka. Radi revščine in strahu pred možem, če se kdaj vrne iz Amerike, je dejala otroka kake pol ure po porodu v pisker, napolnjen z vodo tako, da ga je vtaknila z glavico dol in se je otrok precej zadušil. V loncu ga je pustila dva dni, nato ga je zakopala v zadnjem koncu hiše, kjer ga je našel 30. marca orožnik.

Senatu predstavlja podpredsednik deželnega sodišča Regally, votanta sta dvorni svetnik Andoljšek in višji sodni svetnik Persche. Obtožbo zastopa drž. pravnik dr. Modic, obtoženko, ki priznava, zagovarja dr. Tomišek. Državni pravnik je zahteval, da naj porotniki stavljeno jim vprašanje potrdijo, ker je priznala, da je vedela, kaj da je delala. Zagovornik je prosil oprostitev razsodbe, podarjajoč, da takrat, ko je otrokovo glavo vtaknila v lonec, ni pravzaprav vedela, kaj da je delala. Predsednik opozarja v svojem resumeju na okolnost, da je bil otrok rojen živ, kakor je izpovedal izvedenec. Porotniki so na stavljeno jim vprašanje odgovorili z 9 ne in 3 z da, nakar je razglasil predsednik Regally oprostilno razsodbo.

Mlad tat.

Pred poroto stoji S. Z., čevljarški pomočnik, rojen in pristojen v Ljubljano. Obdolžen je tatvine obleke in blaga za obuvala v skupni vrednosti 8447 K 50 vin. in vloma.

Kratek potek njegovih dejanj je sledeč: Dne 27. aprila je prišel v Židovsko ulico k neki delavčevi ženi neznan fant, ki je prinesel moško suknjo, da naj mu jo shrani, češ,

da je njegova, dasi je vzbudil v ženi sum; obljubil ji je nagrado. Žena je naznanila stvar nekemu stražniku, ki je dejal, naj suknjo shrani in naznani fanta, ko pride ponjo, kar je tudi storila, a jo je fant, sluteč, da je ovađen, odkuril. Kmalu potem so izvedeli za vlom pri Kassigu v Židovski ulici, kjer je bil odnesel storilec 1 suknjo, 1 plašč in 1 lisičjo kožo. Par dni pozneje so pomočnika izsledili in ga aretirali, ki je vlomil v Kassigovo delavnico zato, ker je bil tam dobro znan, ker je bil tam že en dan pred vlomom in si je vse natančno ogledal. Zanimal se je tedaj tudi za plašč, ki je visel v delavnici in vprašal po njegovi vrednosti. Vlomil je na ta način, da se je z odskokom oprijel za okno, ubil s pestjo šipo, odprl znotraj zapah, vrigel, kar je vzel, skozi okno, skril plašč pod stopnice v veži, suknjo pa je nesel k imenovani ženski.

Obdolženec trdi, da vloma ni izvršil po noči, a priče trde, da je to nemogoče storiti po dnevi, ker bi bile sicer stranke slišale pobijanje šip. Obdolženec svojega dejanja ne taji.

Od sobote do nedelje dne 24.—25. maja t. l. je bil izvršen vlom v delavnico čevljarkega mojstra Petra Gregorja v Tržiču. Ko je bil namreč S. Z. priznal vlom pri Kassigu, je bil izpuščen na svobodo in je izginil v Kranj, kjer je stopil v službo pri Ivanu Pernušu in se je odpeljal v Tržič, kjer se je potikal okrog do polnoči. Nato je šel k delavnici čevljarja Gregorja, kjer so mu bile razmere znane in je izvršil vlom na ta način, da je odbil pri oknu kosček šipe, odprl kavelje, zlezal skozi okno in vzel, kar mu je prišlo pod roke. Ko je šel na kolodvor, je prosil nekega stražnika, naj mu pomaga nesti en zavitek. V stražniku pa je obudil sum, zato je šel ta po orožnike in po Gregorja, ki je, prišedši na kolodvor, koj spoznal svojega bivšega pomočnika in vzel blago nazaj. Orožnikom pa se je S. Z. izmuznil in se peljal v Kranj, kjer so ga potem aretirali. Ta je bil svoječasno tudi ogoljufal mojstra Gregorja za hrano na ta način, da je jedel v dveh gostilnah na njegov račun.

Razprava se ob zaključku lista še nadaljuje.

Po svetu.

s Zlata roža. Iz Haga poročajo listom, da je na londonski razstavi »Kraljeve družbe za negovanje vrtoev« razstavljena nove vrste roža, ki ima krasno zlato barvo. Rečeni roži so dali ime: »Perska zvezda«.

s London slavi rusko plesalko Karsavino. Ruska plesalka Karsavina je prispela v London in je takoj stopila v stare stike, ki jih je pri svojih prvih nastopih l. 1911—1914, ko je bila v Londonu z ruskim baletom. Angleži so navdušeni za Karsavino. Za vstopnice k njenim produkcijam se kar tepo. Kraljevi dvor jo je vzel v svojo zaščito ter jo vabi k slavnostim, ki so po starih angleških predpisih sicer nepristopni navadnim občanom. Krasna plesalka svetovne slave je popolnoma očarala hladne Angleže. Če se v svojem avtomobilu prikaže na londonskih ulicah, jo pozdravlja občinstvo s povsem neangleškim navdušenjem ter ji meče v voz cvetlice. Karsavina je poročena z Angležem, s katerim je živela za svetovne vojske v Egiptu.

s Umetnina najdena v Rima. V starinski vihi pri Rimu so našli orjaško popolnoma ohranjeno soho iz grškega marmorja. Zdi se, da gre tu za Hero iz dobe Fidijev. Lepa glava je vsaj podobna glavi Here v muzeju Farnese v Neaplju.

s Lasje, strela in blisk. V vojski je bilo dognano, da so vojakom na bojišču siveli in izpadali lasje vselej po napadih z granatami ali po bobnajočem ognju. Zanimivo piše o tej prikazni zdravnik dr. Asby iz Manchesterja v angleškem zdravniškem časopisu. Trije otroci so ležali v postelji, vsi na desni strani. Treščilo je tik postelje. V štirinajstih dneh so jim po-

polnoma izpadli lasje na levi strani glave. Šele po preteku treh mesecev so jim zopet začeli lasje rasti. Mogoče je, da bodo ti lasje drugačne barve kakor stari lasje in da tako ostane otrokom spomin, ko je skoraj v nje treščilo.

s Stari konj. V bližini Pariza je imel l. 1877. daleč znani veleposestnik Lamert lužo, v kateri je gojil pijavke. Hranil jih je s krvjo starih konj, ki so jih trdo privezali sredi luže, da so bili do polovice v vodi. Pijavke so se vse sale druga pri drugi in pile kri. Ljudje imenujejo to »konjem obleči plavalne hlače«. V treh dneh krutega trpljenja je žival izkravavala in crknila.

Lamert je imel 28 let starega konja, ki ga ni mogel več rabiti za delo, temveč sam za zabavo in veselje svojega sedemletnega sinčka, ki je na starem, zvestem konju latil jahal. Slednjič se je gospodar naveličal kliseta, ker so se mu zdeli z njim preveliki stroški; obsodil je žival k »plavalnim hlačam« ter jo že drugi dan ukazal peljati v vodo.

Zvečer so pogrešili otroka. Oče ga je povsod iskal, a ga ni bilo. Slednjič je predlagal hlapec, naj pogledajo pri luži. V grozni slutnji je oče hitel k vodi. Strašen prizor! Deček se ni bil dal utolažiti, ko so mu bili vzeli konja, sklenil je bil starega prijatelja rešiti. Pogumno se je bil podal v lužo, a zmanjkalo mu je tal. Prijel se je bil živali za grivo, kljub temu je bil do pasu v vodi, in takoj ves pokrit s pijavkami — imel je že na sebi strašne »plavalne hlače« in kmalu umrl.

s Radij in vojna odškodnina. Nek angleški časopis je iznašel te dni novost, da naj plača Avstrija del vojne odškodnine v radiju. Kakor je znano, se nahaja v Joachimstalu edini vrelec radija na celini. Med tem pa predlagatelju gotovo ni bilo znano, da se nahaja tudi v Cornonaillesu precejšnja množina radija. Na tem delu angleškega otočja se nahaja kovina, iz katerega se pridobiva radij. Rudnik Joachimstal pa je državna last, ki je položila vanj mnogo kapitala, vendar iz celega rudnika ni mogoče dobiti več kot trideset gramov radija.

s Velik požar na letališču v Saint Cyru. Na letališču v Saint Cyru se je bil zažgal eden izmed hangarjev (več za shranjevanje zrakoplovov). Zaradi močnega vetra se je požar razširil na vse strani in objel osemnajst hangarjev z veliko hitrostjo. Pomoč ognje-gascev ni zadostovala, tako da je v najkrajšem času zgorelo vseh osemnajst hangarjev in sto zrakoplovov. Škoda je proračunjena na 4 milijone frankov.

s Šale. Učitelj: Pepček, imenuj mi pet zverin, ki žive v pušavi. — Pepček: Štirji levi in en tiger. — Mati: Lepo delaš! V nedeljo so te videli z nekim frizerjem, včeraj z nekim pisarjem, danes pa z nekim krojačem. — Hči: Kaj se pa jezite! Saj sem vam že povedala, da me hočejo vzeti. — Turist: Placatil — Krčmarica: Prosim, kaj pa ste imeli? — Turist: Muhe na vodi, muhe v omaki, muhe v špinaci in muhe v pivu. — Katehet je v šoli razlagal otrokom, da sta bila Adam in Eva popolnoma sama na svetu, in je potem poklical Pepčka: Povej, Pepček, kaj bi ti storil, ako bi bil čisto sa mna svetu? — K teti bi šel v Moste. — Vam se je pa zelo na dobro obrnilo. Pred nekaj meseci vam je že hudo predlo. — Strašno! Pred konkurzom sem bil. Popolnoma sem že obupal. A takrat je prišla sreča v mojo hišo. Moj brat se je obesil, moja sestra je utonila, moja teto je povozila električna železnica in bratranec je mojega bogatega strica umoril, potem pa samega sebe ustrelil, tako da sem vse podedoval in živim zdaj srečno ter v miru. — Kaplan Miha Jaternik se je v železniškem kupeju seznanil s potujočim tujcem in po daljšem pogovoru čutil potrebo, da se mu predstavi. — Dovolite mi, moje ime je Mihael Jaternik. — Me veselil! Meni je ime Zmerombovski. — Kajpak, kajpak, če vam je Bovski ime, potem ste seveda zmerom Bovski.

Aprovizacija.

a Sladkor na izkaznice št. 73, 128 in 129 se oddaja v sledečih trgovinah: Na izkaznice št. 73 pri Finžgarju, Sv. Florijana ulica, na izkaznice št. 128 pri Marnu na Glincah, na izkaznice št. 129 pri Grošlju, Poljanska cesta števil. 7.

Pri bolečinah v želodcu in trebuhu učinkuje nekaj kapljic Fellerjevega, bolečine tolažečega Elsafluida, vzeti na sladkorju, največkrat takoj pomirjevalno. To preizkušeno domače sredstvo, ki ob različnih boleznih dobro služi, naj bi bilo vedno pri rokah, kar je lahko mogoče, ker stane 6 dvoj. ali 2 spec. stekl. samo 24 K. Nad 20 let so znane in priljubljene kot neškodljivo, ne dražeče odvajilo, katerim se ni treba privaditi, 6 skatljic stane 12 K. Obe domači zdravili, Elsafluid in Elsakroglice se naročajo edino pristne pri lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica, Elsatrg števil. 245 (Hrvatsko). Nad 100.000 zahvalnih pisem. Mnogo odjemalcev so si pridobili tudi ostali Elsapreparati, katere hočemo tu v korist naših bralcev omeniti: Fellerjeva mentolska stogla z znamko „Elsa“ zoper migreno; cena kartonu 2 K, Fellerjevo sigurno učinkujoče sredstvo zoper kurja očesa, Elsaturistovski obliž v kartonih po 2 K in 4 K, Elsa-turistovska tinktura, 1 steklenica 4 krone. Omot in poštnina se računa posebej in naenkrat. Kdor naroči več ob enem, mnogo prihrani. (ta)

Ubežnik.

Povest.

Spansko spisal Ferman Caballero. Prevel Al. P.

(Dalje.)

Kadar ga je videla Doña Liberata prav slabe volje in osornega, mu je navadno rekla: »Dn Leopoldo, priporočite se vendar svetu Cajetanu, zastopniku božje previdnosti. Seveda človek pri tem ne obogati; a nikdar vam ne bo manjkalo vsakdanjega kruha. Le zaobljubite se mu, in videli boste, da vam bo pomagal iz zadrege.«

»Ali niste pri zdravi pameti!« je ogorčeno vzkliknil Leopoldo. »Ali mislite, da sem ravnotak praznoverski sanjač kot vi?«

In v svojo veliko žalost so našle ženske, kadarkoli so stopile v sobo, svojega ljubljeneega patrona svetega Cajetana — z obrazom obrnjenega v steno.

»Ali vidite,« je rekel potem Leopoldo, povzročitelj tega prešernega čina; »ali vidite, svetnik vam obrača hrbet. Cudež! Cudež! Hitro po spominsko ploščo, v večem spomin na to, da svetniku nič kaj ne ugaja, če se ga neprestano — tako kot vi — nadleguje s prošnjami.«

Ko nekega dne ni vedel, kaj bi počel, je odšel v kaplanov oratorij. Kaplan, ki ga ravno ni bilo doma, je zelo rad kaj slikal, in imel je ravno skoraj dokončano sliko na stojalu, sliko svete Ane, ko poučuje Devico Marijo.

Komaj je Leopoldo sliko zagledal, že je brez pomisleka poiskal čopič s črno barvo in narisal na prazne liste odprte knjige, ki jo je držala svetnica v rokah, besede: »Ustavna listina.«

Potem je malomarno žvižgajoč odšel in splezal na stolp, kjer se je na obzidku podolgem vlegel na trebuh in pričel z zanimanjem opazovati zaliv, ne da bi mislil na to, kaj je storil.

Kadar je Don José z ženo in sestro pričel po stari navadi te družine moliti za kralja, je z nepotrpežljivim in jeznim vzklikom prekinil njihovo molitev:

»Kaj vas pa briga kralj? Kralj je ravno tako grešnik kot jaz, in vrhutega še norec, kot vsi, ki molijo zanj!«

Tedaj so se navadno prijele svakinje za glavo in vzkliknile:

»Za božjo voljo, za božjo voljo! Kaj takega se ne sme reči niti v šali, milostljivi gospod! Kajti Bogu moramo dajati, kar je božjega, in cesarju kar je cesarjevega! Tako stoji v evangeliju.«

In Don José je pristavil:

»Kralja je postavil na prestol Bog in mi ga moramo spoštovati. Ali razumete, mladi gospod? Ubogati moramo, ne pomagati nobeno javkanje. Zato je pa postavljeni kralj, zapovedovanje mu je že kar tako v krvi, že prirojeno. In to je vse kaj drugega kot sto takih kraljičev, eden slabši kot drugi, ki bi nam radi odprli vrata, skozi katera ne bi prišlo nad nas nič drugega kot — nesreča.«

»Kadar bom enkrat petindvajset let star,« je ogorčeno odgovarjal Leopoldo, »in ko bomo imeli ustavo, bom poskrbel, da me izvolijo za poslanca — in samo zato, da bom mogel vam in vsem drugim, ki klečeplazijo pred knezi in jih obožujejo, zamašiti usta.«

»Prav rad vam verjamem kaj takega, prav rad verjamem, da bode to napravili, kakorhitro bode imeli zopet moč v svojih rokah,« je pritrdjeval Don José. »A resnici, resnici ne bode mogli zamašiti ust; in če ne bo mogla govoriti s človeškimi ustnicami, bo govorila z dejanji. Razumete, mladi gospod?«

»Kdaj bom vendar enkrat prost tega zakletega gradu; te blaznice, te trdnjave stare

krame, glavnega stana neumnosti, pribežališča zaspancev, tega trdnega gradu Status-quo!« je vzkliknil Leopoldo in vrgel stol po tleh.

IV.

V MESEČNEM SVITU.

Ko se je stemnilo, so se zbrali nekega večera prebivalci gradu na nekdanjem zbirališču, da bi se nasrkali svežega, oživljajočega zraka.

Ze je poslalo solnce visokemu stolpu svoje zadnje pozdrave — onemu stolpu, ki se je vzpenjal visoko nad vse druge stolpe, kakor bi jih postavil okoli sebe kot spomenike vseh stoletij, ki jih je preživel.

Meseč, ki se je polagoma in tiho pripeljal na nebo, jih je obseval s svojo žalostno, nedolgo lučjo, kakor bi bil velika mrtvaška sveča, ki jo je prižgal čas svojim preminulim hčeram. Visoko nad mesecem so trepetale zvezdice tako veselo, kot bi gledale svojega stvarnika.

Domače živali našega gradu so se včasih zaspano oglasile, že napol v spanju, ko so nenadoma, kot z neba, zadoneli bajni glasovi. Ko so se oglasili ti ljubki glasovi v resnobnem, tišem gradu, tedaj se je zbudil odmev, ki je spal že odkar so utihnile zadnje trompete in rožnice, v sladkem presenečenju iz spanja, ko je zaslišal Rasinijeve melodije.

A odmev ni bil edino tako prijetno presenečeno bitje: z njim so se veselili vsi ostali prebivalci gradu. Golobčki gori na obzidkih so obračali svoje glave na vse strani in iskali s svojim veselim pogledom krilatega pevca, slavčka. Zajčki so prilezli iz svojega udobnega stanovanja, se postavili na zadnje noge in si po taktu godbe pričeli snažiti s prednjima tačicama svoje brade. Liščki in kanarčki so postali naenkrat vsi navdušeni in pričeli so tresljati s svojim najčistejšim glasom najlepše poskočnice, kakor bi se hoteli združiti v zbor s temi krasnimi melodijami. Domači petelin je majestetično prikorakal izpod figovega drevesa, kot Ahil izpod svojega šotora, in dvigal pri tem svoje noge tako umetno in enakomerno, kot izšolan konj. Domačih kokoši pa, ki so že od nekdaj najbolj prozaične živali, tudi to ni moglo odvrniti od njihovega edinega opravila: mirno so si iskale zrna za kljun in gnezda za jajce.

»Kaj je to?« je vprašala kaplanava gospodinja.

»To je Don Deopolvo,« je odgovorila Doña Escolastika.

»Da bi te ta in oni s tvojim Deopolvom!« je pripomnil Don José. »Kolikokrat sem ti že rekel, da mu je ime Leopoldo, Leo-pol-dol Razumeš?«

Doña Escolastika je prikimala in nadaljevala:

»Don Deopolvo je dobil torej danes zjutraj svoje stvari, ki mu jih je še mogel rešiti njegov prijatelj; med drugimi stvarmi je bila tudi njegova flauta, in sedaj piska nanjo gori na zvoniku — in kako dobro zna!«

»Krasno!« je prikimala cerkovnikova nečakinja, ki bi bila prav tako lahko njegova teta. »Tako lepo je, kot bi prihajali glasovi iz nebes, kot bi muzicirali sami angeli.«

(Dalje.)

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cenčič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.